

Uchwała Nr LI/425/22
Rady Miejskiej w Lidzbarku
z dnia 29 grudnia 2022 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lidzbark na lata 2023-2024**

Na podstawie art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r., poz. 2050 ze zm.) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559) Rada Miejska uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lidzbark na lata 2023-2024, który stanowi załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Lidzbarka.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Michał Dzimira

***Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Lidzbark na lata 2023-2024***

Lidzbark, 2022

Wprowadzenie.

Alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne stanowią wyzwania cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Powodują stały wzrost problemów społecznych, stwarzają zagrożenia i obniżają ogólny poziom zdrowia społeczeństwa. Powiązane z nimi są m.in. problemy przemocy w rodzinie, ubóstwo i wykluczenie społeczne. Problematyka uzależnienia nie ogranicza się jedynie do samego faktu uzależnienia bądź zagrożenia uzależnieniem. To problem, który zaburza całość funkcjonowania danej rodziny. Organizując pomoc należy mieć na uwadze zarówno osoby uzależnione jak i członków rodziny, którzy zmagają się z uzależnieniem bliskiej osoby. Koniecznym jest, aby wszelkie działania profilaktyczne w dalszym ciągu były kierowane do dzieci i młodzieży, którzy w okresie dorastania mogą być szczególnie podatni na negatywne wpływy otoczenia. Należy również zauważyć, że deficyty jednej grupy społecznej, zakłócają funkcjonowanie całej społeczności lokalnej. Wskazane jest zatem traktowanie problemu alkoholizmu, narkomanii i uzależnień behawioralnych w kontekście szeroko pojętej polityki społecznej.

W świetle definicji Światowej Organizacji Zdrowia, uzależnienie rozumiane jest jako stan psychiczny i fizyczny, który wynika z interakcji organizmu z substancją psychoaktywną. Charakteryzuje się on zmianami zachowania oraz koniecznością przyjmowania substancji w sposób okresowy bądź ciągły – w celu doświadczenia jej wpływu bądź uniknięcia objawów towarzyszących jej brakowi w organizmie. W kontekście dysfunkcji społecznych uzależnienie należy jednak rozumieć szerzej, tj. jako silną i nabytą potrzebę zażywania substancji psychoaktywnych bądź wykonywania określonych czynności, takich jak np. uprawianie hazardu, oglądanie telewizji, gry cyfrowe, korzystanie z internetu czy robienie zakupów tzw. uzależnienia behawioralne.

Określenie *substancje psychoaktywne* odnosi się do szerokiej grupy substancji, definiowanych jako związki chemiczne pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, nie zaliczane do pokarmów, mające wpływ na biologiczne funkcjonowanie żywych organizmów. Mogą być nimi wszystkie substancje, które oddziałują na mózg osoby zażywającej, zmieniając jej samopoczucie, stany świadomości czy sposób odbioru bodźców zewnętrznych. Istotne jest to, że wpływają na centralny układ nerwowy człowieka, powodując w organizmie zmiany psychiczne (np. iluzje, euforię, omamy, zaburzenia pamięci) oraz fizyczne (np. pobudzenie, przyspieszenie tętna, wzrost ciśnienia krwi), a przyjmowane w sposób długotrwały mogą prowadzić do uzależnienia¹.

W zależności od rodzaju substancji psychoaktywnej (środki tłumiące, pobudzające, halucynogeny i opiaty) można wyróżnić różne rodzaje uzależnień, takie jak alkoholizm, narkomania, nikotynizm i lekomania. Granice pomiędzy nimi mogą być jednak nieostre, ponieważ zarówno katalog substancji psychoaktywnych, jak i podejście badaczy do ich klasyfikacji są dość dynamiczne. Niezależnie jednak od rodzaju uzależnienia może ono przynieść negatywne konsekwencje w wielu wymiarach, utrudnia bowiem prawidłowe funkcjonowanie psychiczne, fizyczne i społeczne. Niejednokrotnie prowadzi nie tylko do utraty zdrowia, ale także do wykluczenia społecznego, przestępczości oraz problemów i dysfunkcji w rodzinie.

Specyfika problemu uzależnień powoduje, że dokładne określenie jego skali i zasięgu nie jest możliwe, szczególnie w przypadku alkoholizmu czy narkomanii. Osoby nimi dotknięte lub członkowie ich rodzin mogą przez długi czas nie uświadamiać sobie jego istnienia, mogą też chcieć ukrywać go ze względu na obawę przed ostracyzmem społecznym.

¹ Zob. *Współczesne teorie i praktyka profilaktyki uzależnień chemicznych i niechemicznych*, red. M. Jędrzejko, Warszawa 2009, s. 40; <http://www.kbpn.gov.pl/portals?id=112184>.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wzywa rządy poszczególnych krajów do wdrażania skutecznych strategii w kierunku redukcji skali szkodliwego używania alkoholu i substancji psychoaktywnych w poszczególnych społeczeństwach (priorytet w obszarze zdrowia publicznego).

Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom należy do istotnych działań podejmowanych przez gminy. Aby w pełni zadbać o prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży poszukuje się nowych rozwiązań z dziedziny profilaktyki uzależnień. Szczególną uwagę zwraca się na osoby podatne na wpływy grupy rówieśniczej, osoby wykluczone społecznie czy nawet mające problemy z nauką szkolną. Wszelkie stresujące sytuacje sprzyjają bowiem uzależnieniu.

Aby zapobiec uzależnieniom behawioralnym, rosnącemu zainteresowaniu alkoholem, dopalaczami i substancjami psychoaktywnymi, należy zaproponować atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego, należy położyć większy nacisk na rozwój pasji i zainteresowań, należy zadbać o odporność psychiczną młodego człowieka, pomagając mu zrozumieć siebie i otaczający świat. Konieczne jest także prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych. Podejmowanie różnorodnych działań sprzyja poprawie jakości życia, zarówno pojedynczych jednostek, jak i całej społeczności lokalnej. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz integracji społecznej należy do zadań własnych gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lidzbark na lata 2023-2024, określa cele i zadania w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych oraz występowania uzależnień behawioralnych. Program został opracowany zgodnie z treścią ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025, jest on także częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Lidzbark na lata 2016-2023.

Sposoby realizacji zadań ujętych w programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji w mieście, w oparciu o posiadane zasoby. Działania zaproponowane w ramach gminnego programu nastawione są na zapobieganie i ograniczenie występowania uzależnień behawioralnych oraz problemów związanych bezpośrednio z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych. Gminny program obejmuje działania profilaktyczne oraz pomocowe skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców miasta. Problematyka uzależnień wymaga podejścia interdyscyplinarnego, a wszelkie podejmowane w jej ramach działania powinny mieć charakter długofalowy

1. Samorząd gminny a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałaniu narkomanii.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1119 ze zm.) i Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 2050 ze zm.), nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek opracowania i uchwalenia gminnego programu w zakresie profilaktyki uzależnień.

Zgodnie z zapisami art. 4¹. ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, samorząd gminny jest zobowiązany do:

Prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działań szkoleniowych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy /dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży/ oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zgodnie z zapisami Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi rada gminy ustala w drodze uchwały, dla terenu gminy liczbę punktów sprzedaży napojów

przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Do zadań wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, zgodnie z art. 4¹ ust. 3 ustawy należy powołanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujących działania w zakresie określonym w ust. 1 oraz podejmujących czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych wykonują także ekspertyzy dotyczące zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z odnośnymi uchwałami rady gminy oraz wydają opinię w drodze postanowień, stanowiące warunek wydania zezwolenia przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy).

2. Przepisy lokalne dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom.

- 1) Uchwała Nr XLVIII/388/18 z dnia 29 sierpnia 2018 roku, Rady Miejskiej w Lidzbarku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Lidzbark,
- 2) Uchwała Nr VII/55/19 z dnia 13 marca 2019 roku, Rady Miejskiej w Lidzbarku w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- 3) Zarządzenia Burmistrza Lidzbarka w sprawie powołania:
 - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Pełnomocnika Burmistrza ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

Finansową podstawę realizacji GPPiRPAoPN stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów uzależnień, uchwałami Rady Miejskiej w Lidzbarku.

Realizację działań określonych w GPPiRPAoPN koordynuje Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

3. Diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla Gminy Lidzbark

W 2021 roku Gmina Lidzbark liczyła 13 881 mieszkańców. Spośród nich 5,3% funkcjonowało w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (262 rodzin; 726 osób w rodzinach). Świadczenia otrzymały w tym okresie 403 osoby, w tym 159 osób otrzymało świadczenia pieniężne, a 253 osoby świadczenia niepieniężne.

**Tabela 1. Wybrane dane dotyczące pomocy społecznej w Gminie Lidzbark
w latach 2018-2021**

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	690	509	472	403
Liczba osób w rodzinach	1 213	859	788	726
Liczba rodzin	408	315	281	262

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH MOPS W LIDZBARKU.

W statystykach pomocy społecznej alkoholizm i narkomania występują w niewielkiej skali. W 2021 z powodu alkoholizmu wsparcie otrzymało 10 osób, narkomanii jedna osoba natomiast z tytułu przemocy w rodzinie 2 osoby.

Dodatkowych informacji dostarczają sprawozdania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która podejmuje szereg procedur mających na celu pomoc osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin – współuzależnionym, doświadczającym przemocy domowej i innych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu. W 2021 roku GKRPA przeprowadziła rozmowy z 28 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz z 6 członkami rodzin osób z problemem alkoholowym. Podjęła również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec 11 osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia oraz wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 11 osób.

Tabela 2. Wybrane dane dotyczące działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lidzbarku w latach 2018-2021

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy	36	36	28	28
Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy	5	8	2	6
Liczba osób, w stosunku do których GKRPA podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu	36	34	32	11
Liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	5	12	8	11

ŹRÓDŁO: PARPA-G1 ZA LATA 2018-2021.

Jakkolwiek również w przypadku statystyk GKRPA, skala problemu nie wydaje się tak duża, to trzeba pamiętać, że Komisja interweniuje w przypadkach trudnych, gdy osoba pije w sposób szkodliwy dla siebie i otoczenia (np. rodziny, sąsiadów). Należy ponadto wspomnieć, że istnieje wyraźny związek pomiędzy alkoholizmem a przemocą w rodzinie gdzie GKRPA kontaktowała się z 15 sprawcami przemocy, w szczególności motywując te osoby do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc. Komisja kontaktowała się również z osobami doznającymi przemocy w rodzinie.

W kontekście zagrożenia uzależnieniami warto również przeanalizować jak wygląda lokalny rynek napojów alkoholowych. Na dzień 31 grudnia 2021 r. na terenie Gminy Lidzbark działały 41 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 6 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokal gastronomiczny). W 41 punktach sprzedaży można było kupić napoje alkoholowe o zawartości alkoholu powyżej 18%. W okresie 2018-2021 liczba punktów sprzedaży zarówno w postaci sklepów, jak i lokali gastronomicznych utrzymuje się na zbliżonym poziomie aczkolwiek w ostatnim roku uległ zmniejszeniu.

Tabela 3. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Lidzbark (stan na 31.12.)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	45	44	44	41
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	8	8	7	6

ŹRÓDŁO: PARPA-G1 ZA LATA 2018-2021.

Podobnie sytuacja wygląda w przypadku zezwoleń uprawniających do sprzedaży alkoholu w danym roku. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku ważnych było 105 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 11 zezwoleń na sprzedaż do spożycia w miejscu sprzedaży. W porównaniu do analogicznego okresu 2018 roku liczba ważnych zezwoleń dotycząca sklepów spadła o 9, natomiast odnosząca się do lokali gastronomicznych spadła o 5. W 2021 roku wydano 40 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży i żadnego zezwolenia na sprzedaż celem spożycia w miejscu sprzedaży. Tak duża ilość wydanych zezwoleń spowodowana była wygaśnięciem i ponownym otrzymaniem w tych samych punktach. Wydano ponadto 13 jednorazowych zezwoleń.

Tabela 4. Dane dotyczące zezwoleń na sprzedaż alkoholu w Gminie Lidzbark

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – stan na 31.12.	114	112	114	105
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) – stan na 31.12.	16	16	12	11
Liczba wydanych w roku zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	10	9	4	40
Liczba wydanych w roku zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	4	14	0	0
Liczba wydanych jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	13	16	3	13

ŹRÓDŁO: PARPA-G1 ZA LATA 2018-2021.

Na podstawie oświadczeń składanych przez przedsiębiorców można stwierdzić, iż największy udział w sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Lidzbark mają napoje o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwo. W 2021 roku wartość sprzedaży tego rodzaju napojów wynosiła 6 620 133,37 zł. W drugiej kolejności należy wskazać wartość sprzedanych napojów o zawartości alkoholu powyżej 18% – w 2021 roku wyniosła ona 5 347 074,18 zł, natomiast na trzecim miejscu wartość sprzedaży alkoholi od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa), wynoszącą 903 911,05 zł. Łączna wartość sprzedanego alkoholu w 2021 roku to 12 871 118,60 zł, co oznacza tendencję wzrostową.

Tabela 5. Wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy Lidzbark w latach 2018-2021

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
do 4,5% (oraz piwa)	4 862 853,14	6 191 103,50	6 318 456,84	6 620 133,37
od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	713 550,50	784 014,92	801 191,50	903 911,05
powyżej 18%	3 411 047,50	4 422 846,06	4 783 105,65	5 347 074,18
Razem	8 987 451,14	11 397 964,48	11 902 753,99	12 871 118,60

ŹRÓDŁO: PARPA-G1 ZA LATA 2018-2021.

Wskazane wyżej informacje dotyczące liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz wartości sprzedanego alkoholu należy traktować jedynie sygnałnie. Nie jest bowiem możliwe określenie na ich podstawie, ile alkoholu spożyli sami mieszkańcy gminy, a ile przyjeżdżający goście i turyści. Ponadto, ze względu na rosnącą mobilność mieszkańców – zawodową, edukacyjną i geograficzną, mogą oni kupić napoje alkoholowe w punktach nie znajdujących się na obszarze gminy.

GPPiRPAoPN w Gminie Lidzbark na lata 2023-2024 roku, stanowi kontynuację realizacji działań profilaktycznych opierających się o wyniki badań opisane w „Diagnozie Problemu Uzależnień w Gminie Lidzbark” przeprowadzonej w 2021 roku przez Pracownię Strategii i Projektów Społecznych Izabela Jurzyńska i „Diagnozie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Lidzbark” przeprowadzonej w 2020 roku przez Pracownię Strategii i Projektów Społecznych Izabela Jurzyńska.

Opracowane po diagnozach raporty obejmują między innymi następujące zagadnienia:

- charakterystykę problemu uzależnień,
- metodologię badań,
- skalę problemu uzależnień w Gminie Lidzbark,
- wyniki badań ankietowych dorosłych mieszkańców (charakterystyka respondentów, świadomość społeczną w obszarze uzależnień, doświadczenia osobiste związane z uzależnieniami i zagrożenie uzależnieniami w najbliższym otoczeniu),
- wyniki badań ankietowanej młodzieży,
- wyniki badań sprzedawców alkoholi i przedstawicieli służb społecznych,
- percepcję i skalę zjawiska przemocy w środowisku lokalnym,
- system przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie.

Ważnym aspektem diagnozy było wskazanie i przedstawienie doświadczeń osobistych młodzieży w kontekście uzależnień behawioralnych, w oparciu o informacje dotyczące użytkowania urządzeń elektronicznych, korzystania z mediów społecznościowych, a także grania w gry hazardowe.

W świetle przedstawionych wyników badań rekomenduje się podejmowanie oddziaływań w dwóch, wskazanych niżej, obszarach:

1) Zapobieganie powstawaniu problemów uzależnień:

- realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, dotyczących uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- organizacja różnych form edukacji rodziców, dotyczących m.in. świadomego rodzicielstwa, porozumiewania się ze swoimi dziećmi i rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- promowanie i organizacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież, osoby dorosłe i całe rodziny,
- działania na rzecz promocji zdrowia i zdrowego stylu życia,
- edukacja społeczna na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu, palenia papierosów, zażywania narkotyków i dopalaczy, w tym m.in. poprzez udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych, a także organizację kampanii lokalnych,

- edukacja społeczna na temat uzależnień behawioralnych, w tym od internetu, mediów społecznościowych, gier na urządzeniach elektronicznych, skierowana zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych.

2) Wczesne wykrywanie i interwencja w przypadkach bezpośredniego zagrożenia i wystąpienia problemu uzależnień oraz minimalizacja negatywnych skutków:

- wczesna diagnoza środowisk rodzinnych pod kątem zagrożenia uzależnieniami, obejmująca interdyscyplinarne działania służące rozpoznaniu problemu oraz zaplanowaniu adekwatnych działań zaradczych,
- rozwój poradnictwa specjalistycznego, wsparcia socjalnego oraz pracy terapeutycznej z dziećmi, osobami dorosłymi i całymi rodzinami zagrożonymi i doświadczającymi uzależnień,
- wspieranie tworzenia i funkcjonowania grup wsparcia i samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin,
- funkcjonowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego jako miejsca pierwszego kontaktu dla osób zagrożonych i dotkniętych problemem uzależnień, jak również realizującego poradnictwo dla takich osób oraz inne wsparcie dostosowane do potrzeb.

Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lidzbark na lata 2023-2024

Po analizie Diagnoz problemu uzależnień i zjawiska przemocy występujących na terenie Gminy Lidzbark, w lata 2023-2024 jest zasadne kontynuowanie podejmowanych w latach ubiegłych działań, kładąc szczególny nacisk na:

Dział I. Zwiększanie dostępności świadczeń w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.

Cele:

- ułatwianie osobom uzależnionym udziału w programach terapeutycznych,
- organizowanie warunków pierwszego kontaktu, kontynuacji terapii i wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- wspieranie rozwoju i funkcjonowania placówek terapeutycznych.

Odbiorcy:

- osoby uzależnione i ich rodziny,
- placówki terapeutyczne,
- organizatorzy doradztwa, działań terapeutycznych i wspierających.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba osób leczonych w placówkach leczenia odwykowego, uczestniczących w zajęciach grupy wsparcia, korzystających z poradnictwa w punktach konsultacyjno-informacyjnych, biorących udział w szkoleniach związanych z leczeniem odwykowym i motywowaniem do leczenia

Zadania:

- 1) Umożliwianie osobom z Gminy Lidzbark systematycznego udziału w zajęciach terapeutycznych prowadzonych przez OTUiW w Działdowie poprzez dofinansowanie dojazdów do wyżej wymienionej placówki zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) – w miarę potrzeb.
- 2) Finansowanie podstawowej pomocy psychoterapeutycznej w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- 3) Organizowanie i finansowanie różnych form pracy uzupełniającej proces terapeutyczny, organizowanych poza podstawowym programem OTUiW - udział w zajęciach dodatkowych dla mieszkańców gminy Lidzbark – w miarę potrzeb.
- 4) Finansowanie specjalistycznej pomocy psychologicznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- 5) Dofinansowanie udziału w szkoleniach przygotowujących - wskazane przez OTUiW lub GKRPA, osoby do pracy terapeutycznej i profilaktycznej lub związanej z organizowaniem pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin prowadzonych przez specjalistyczne placówki leczenia odwykowego lub instytucje szkoleniowe – w miarę złożenia stosownego zapotrzebowania.
- 6) Wspieranie Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Działdowie poprzez dofinansowywanie zakupu niezbędnych materiałów i pomocy wykorzystywanych do prowadzenia zajęć terapeutycznych i profilaktycznych – w miarę złożenia stosownego zapotrzebowania.
- 7) Prowadzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin w porozumieniu z OTUiW w Działdowie. Zakres finansowania działań grupy dotyczy:
 - a. refundacji wynagrodzenia dla prowadzącego zajęcia instruktora/terapeuty,
 - b. zakupu środków i materiałów koniecznych przy realizacji programu zajęć,
 - c. zakupu materiałów i artykułów koniecznych do organizacji przez grupę wewnętrznych lub środowiskowych (otwartych) imprez okolicznościowych promujących postawy trzeźwościowe, mających walory profilaktyczne, integracyjne i edukacyjne.
- 8) Prowadzenie Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla osób z problemem uzależnienia, współuzależnienia i ryzykiem przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lidzbarku. Do podstawowych zadań PK-I należą:
 - informowanie o uzależnieniach i możliwościach leczenia,
 - organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych, prowadzenie oddziaływań motywujących do podjęcia terapii,

- udzielanie podstawowej pomocy terapeutycznej, psychologicznej, socjalnej i prawnej /doradztwa/ osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnień,
- informowanie o instytucjach, organizacjach i ruchach samopomocowych działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- monitorowanie uczestnictwa w programach terapii uzależnienia i współuzależnienia osób korzystających z dofinansowania udziału ze środków przeznaczonych na realizację GPPiRPAoPN.

Zakres finansowania działalności Punktu dotyczy:

- a. wynagrodzenia osób pełniących dyżury w Punkcie według jego harmonogramu i stawek określonych w GPPiRPAoPN /forma zatrudnienia: umowa – zlecenie/,
- b. zakupu materiałów i środków informacyjnych, dydaktycznych, papierniczo – biurowych oraz sprzętu niezbędnego do prowadzenia Punktu,
- c. dofinansowania udziału w szkoleniach i kursach osób wykonujących zadania zlecone w Punkcie w zakresie doskonalenia metod pracy z osobami uzależnionymi, ofiarami przemocy lub profilaktyki.

Dział II. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Cele:

- rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinach poprzez współpracę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Działdowie, Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Działdowie.
- prowadzenie oddziaływań wspierających, poradnictwa i organizowanie pomocy interwencyjnej i terapeutycznej dla ofiar przemocy i ich rodzin.

Odbiorcy:

- rodziny, w których występuje przemoc,
- ofiary i sprawcy przemocy,
- placówki i instytucje tworzące system interwencji i przeciwdziałania przemocy,

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba osób, którym udzielono specjalistycznej pomocy,
- liczba placówek i instytucji aktywnie uczestniczących w organizowaniu systemu pomocy,
- nowe formy pracy interwencyjnej i terapeutycznej z osobami i rodzinami doświadczającymi przemocy,
- liczba osób przeszkolonych w zakresie udzielania pomocy i prowadzenia interwencji.

Zadania:

- 1) Wykorzystywanie danych dotyczących prowadzenia procedur Niebieskiej Karty przez Komisariat Policji i Miejski Zespół Interdyscyplinarny w trakcie wykonywania przez GKRPA czynności zmierzających do skierowania na leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu czy innych substancji psychoaktywnych. Prowadzenie przez GKRPA procedury interwencji w sprawach przemocy domowej zgodnie z Rekomendacjami KCPU i przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 2) Prowadzenie doradztwa na rzecz ofiar przemocy w ramach działania Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego.
/Zakres dofinansowania - analogicznie jak w punkcie I.8./
- 3) Wspieranie OTUiW w Działdowie we wdrażaniu programów terapeutycznych dla ofiar i sprawców przemocy.
- 4) Ułatwianie udziału w zajęciach terapeutycznych prowadzonych w Ośrodku w Działdowie osobom /ofiaram przemocy/ z miasta i gminy Lidzbark.
/Analogicznie jak w punkcie I.1/
- 5) Prowadzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy przez psychoterapeutkę w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku – w miarę potrzeb.
- 6) Finansowanie specjalistycznej pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy.
- 7) Organizowanie szkoleń dla przedstawicieli placówek i instytucji włączonych w system przeciwdziałania przemocy w rodzinie /w ramach środków własnych/ lub dofinansowanie udziału w wybranych szkoleniach osobom angażującym się w pracę profilaktyczną, edukacyjną, interwencyjną i terapeutyczną na rzecz ofiar przemocy – w miarę potrzeb.
- 8) Prowadzenie edukacji w zakresie interdyscyplinarnej współpracy służb i instytucji działających na rzecz profilaktyki przemocy poprzez organizację i udział w konferencjach, naradach, lokalnych i ponadregionalnych kampaniach na temat przeciwdziałania przemocy i agresji – w miarę potrzeb.
- zakres dofinansowania: koszty organizacyjne, zakup materiałów koniecznych do przeprowadzania kampanii, zakup materiałów edukacyjno - informacyjnych.
- 9) Organizowanie wsparcia i pomocy dla dzieci – ofiar przemocy – w ramach działań profilaktycznych i terapeutycznych określonych w *Dziale III*.
- 10) Finansowanie obsługi Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Lidzbarku.

Dział III. Organizacja i prowadzenie działań profilaktycznych.

Cele:

- wdrażanie efektywnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zapobiegających używaniu substancji psychoaktywnych /alkoholu i narkotyków/,
- wdrażanie programów i działań, służących przeciwdziałaniu uzależnieniom behawioralnym (np. od internetu, mediów społecznościowych, telefonu), szczególnie wśród dzieci i młodzieży ,
- wspieranie instytucji prowadzących działalność profilaktyczną w organizowaniu różnorodnych form pracy zapobiegawczej i korygującej, opiekuńczo – wychowawczej,

socjoterapeutycznej, edukacyjnej i aktywizującej w szczególności wśród dzieci i młodzieży, w rodzinach oraz w grupach podwyższonego ryzyka,

- rozwijanie wiedzy w społeczności lokalnej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dotyczącej problematyki uzależnień.

Odbiorcy:

- dzieci i młodzież,
- instytucje, organizacje i osoby fizyczne prowadzące działalność profilaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą,
- grupy zawodowe angażujące się w bezpośrednią pracę prewencyjną i terapeutyczną, w szczególności odnoszącą się do populacji dzieci i młodzieży,
- rodzice i wychowawcy.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych ,
- liczba osób uczestniczących w projektowaniu i wdrażaniu programów,
- liczba odbiorców programów profilaktycznych,
- liczba instytucji i organizacji zaangażowanych w wykonywanie zadań określonych w programach,
- udział w kampaniach edukacyjnych i współpraca z mediami.

Zadania:

- 1) Realizacja programów profilaktycznych rekomendowanych przez KCPU /byłej PARPA-y/, wykazanych w specjalistycznych materiałach źródłowych i publikacjach, posiadających określoną technologię pracy i scenariusze zajęć, odpowiadających przyjętym standardom jakości i efektywności pracy profilaktycznej /diagnoza i ewaluacja/, poświadczonych odpowiednimi kwalifikacjami realizatorów – w miarę potrzeb .
- 2) Prowadzenie zajęć profilaktycznych obejmujących profilaktykę uzależnień i zachowań problemowych (profilaktykę uniwersalną) według autorskich opracowań w szkołach i innych placówkach instytucjonalnych w formie kompleksowych programów lub wyodrębnionych zajęć, w tym: aktywizujących zajęć opiekuńczo – wychowawczych, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, grupowych zajęć profilaktycznych o charakterze psychoedukacyjnym i zajęć socjoterapeutycznych prowadzonych dla dzieci i młodzieży – w miarę potrzeb.
- 3) Organizacja i prowadzenie profilaktycznej świetlicy środowiskowej przez Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Lidzbarku, placówki z programem opiekuńczym.

- 4) Prowadzenie punktów świetlicowych na terenie miasta i gminy, klubów młodzieżowych lub innych form pracy profilaktycznej dostosowanych do potrzeb wskazanych środowisk, zawierających formy pracy przewidziane przy wykonywaniu zadań określonych w punkcie 2.
- 5) Realizacja programów profilaktycznych obejmujących inne niż populacja dzieci i młodzieży środowiska, w tym szczególnie rodziców, a także nauczycieli i wychowawców – w miarę potrzeb.
- 6) Organizacja i dofinansowanie szkoleń doskonalących lub kwalifikacyjnych dla osób prowadzących zajęcia profilaktyczne i terapeutyczne w celu podniesienia kwalifikacji i kompetencji zawodowych niezbędnych przy realizacji działań profilaktycznych – w miarę potrzeb
- 7) Organizacja lub dofinansowanie kolonii/obozów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych prowadzonych w ramach wypoczynku feryjnego i wakacyjnego. Te formy działań posiadać muszą opracowany, merytoryczny program pracy profilaktyczno – terapeutycznej lub opiekuńczo – wychowawczej – w miarę potrzeb.
- 8) Prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach wychowawczo – opiekuńczych, profilaktycznych i socjoterapeutycznych – w miarę potrzeb.
- 9) Organizacja i finansowanie innych form działań informacyjnych, edukacyjnych i zapobiegawczych, w tym warsztatów, programów artystycznych, konkursów tematycznych, publikacji oraz otwartych imprez środowiskowych zawierających treści z zakresu profilaktyki uzależnień, odbywających się bez udziału alkoholu, promujących zdrowy styl życia, integrujących społeczność lokalną, a w szczególności rodziny.
- 10) Organizacja lokalnych i włączanie się w ponadregionalne profilaktyczne kampanie edukacyjne uwzględniające problematykę uzależnień, zapobiegania agresji i przemocy – w miarę potrzeb.
- 11) Organizacja konferencji tematycznych dotyczących profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy – w miarę potrzeb.
- 12) Współpraca z mediami w zakresie prezentacji zagadnień związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Zakres finansowania działań dotyczy:

- a) refundacji kosztów prowadzenia środowiskowej świetlicy profilaktycznej i punktów świetlicowych w ramach dotacji celowej na realizację zadań z zakresu profilaktyki uzależnień dla MGOK w Lidzbarku,
- b) kosztów wynagrodzenia realizatorów programów profilaktycznych, opiekunów zajęć, animatorów prowadzących działania sportowe, opiekuńczo – wychowawcze i aktywizujące, w tym finansowanych w ramach dotacji celowej dla MGOK w Lidzbarku na realizację zadań z zakresu profilaktyki uzależnień,
- c) kosztów zakupu pomocy, materiałów i artykułów niezbędnych do prowadzenia zajęć zgodnie z opracowanymi kosztorysami i w miarę posiadanych środków,

- d) doposażenia placówek, na terenie których realizowane są programy profilaktyczne w materiały i sprzęt wykorzystywany przy wdrażaniu przyjętych programów zgodnie ze zgłaszanym zapotrzebowaniem i w miarę posiadanych środków,
- e) organizacji dożywiania dzieci uczestniczących w profilaktycznych zajęciach pozalekcyjnych,
- f) dofinansowania lub całkowitego sfinansowania kosztów wypoczynku feryjnego i letniego dzieci zgłoszonych do udziału w różnych jego formach lub uzasadnionych kosztów materiałowych i środków żywnościowych wykorzystywanych przy organizacji wypoczynku. Organizatorzy wypoczynku zobowiązani są do przedstawienia całościowego kosztorysu lub preliminarza wydatków związanych z organizacją wypoczynku,
- g) kosztów organizacji otwartych, środowiskowych imprez mających charakter profilaktyczny, edukacyjny i integracyjny z działaniami na rzecz rodziny, w tym w ramach dotacji celowej dla MGOK w Lidzbarku na realizację zadań z zakresu profilaktyki uzależnień,
- h) finansowania prezentacji problematyki uzależnień, profilaktyki przemocy i agresji w formie warsztatów, spektakli teatralnych, konkursów tematycznych, artystycznych projektów profilaktycznych, w tym w ramach dotacji celowej dla MGOK w Lidzbarku na realizację zadań z zakresu profilaktyki uzależnień,
- i) finansowanie lub dofinansowanie organizacji szkoleń/kursów doskonalących dla realizatorów programów profilaktycznych,
- j) finansowanie kosztów publikacji materiałów informacyjnych i edukacyjnych oraz organizacji i udziału w kampaniach edukacyjnych /lokalnych i ponadregionalnych/.

Dział IV. Wspomaganie organizacji i instytucji działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Cel:

- Wspieranie i udzielanie pomocy instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym w realizacji zadań i programów dotyczących profilaktyki, rozwiązywania problemów uzależnień oraz zapobiegania przemocy.

Odbiorcy:

- środowiska samopomocowe integrujące osoby uzależnione, ofiary przemocy i członków ich rodzin,
- instytucje samorządowe, publiczne z terenu miasta i gminy Lidzbark angażujące się w działalność profilaktyczną i interwencyjną,
- organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe, organizacje sportowe, instytucje kulturalno – oświatowe,
- osoby fizyczne zaangażowane w działania profilaktyczne.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- aktywność stowarzyszeń i grup samopomocowych w zakresie organizowania wsparcia i pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin,

- liczba wdrożonych programów profilaktycznych i interwencyjnych przez instytucje i organizacje,
- liczba instytucji i organizacji angażujących się w działania profilaktyczne,
- liczba odbiorców wdrażanych programów.

Zadania:

- 1) Integracja środowisk abstynenckich, osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, organizowanie działań zapobiegawczych, motywujących do terapii i wspomagających leczenie choroby alkoholowej i współuzależnienia, propagowanie postaw trzeźwościowych.
- 2) Edukacja publiczna w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych; organizacja otwartych spotkań na terenie miasta i gminy Lidzbark uwzględniających potrzebę integracji środowisk lokalnych i rodzin oraz promocję zdrowego stylu życia.
- 3) Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień oraz możliwości i zasad korzystania z profesjonalnej pomocy i różnych form wsparcia w rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnienia, wstępne motywowanie do leczenia i oddziaływania podtrzymujące proces terapeutyczny.
- 4) Dofinansowanie i wsparcie organizacyjne działalności stowarzyszeń, mającej charakter związany z profilaktyką problemów uzależnień, szczególnie w odniesieniu do dzieci i młodzieży.

Zadania wyszczególnione w punktach od 1) do 4) finansowane będą w formie dotacji dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego.

- 5) Wspomaganie organizacji samopomocowych skupiających osoby uzależnione i ich rodziny przez dofinansowywanie działań o charakterze integracyjnym, podtrzymujących proces terapii osób uzależnionych i współuzależnionych, rozwijających ich aktywność w sferze profilaktyki – w miarę potrzeb.
- 6) Dofinansowanie i wsparcie organizacyjne działalności instytucji, stowarzyszeń, a w uzasadnionych przypadkach także osób fizycznych mającej charakter związany z zapobieganiem powstawaniu problemów alkoholowych lub zmniejszającej ich skutki, szczególnie w odniesieniu do dzieci i młodzieży odbywających się w porozumieniu i współpracy z przedstawicielami samorządu. Dotyczy to głównie:
 - a) organizacji alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież,
 - b) prowadzenia różnorodnych form zajęć profilaktycznych, świetlic, klubów, kół zainteresowań, pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży – w miarę potrzeb,
 - c) pomocy materiałowej i finansowej niezbędnej przy organizacji imprez rekreacyjno-sportowych mających wyraźne odniesienie profilaktyczne, odbywających się bez udziału alkoholu,

wspierających organizatorów w promocji zdrowego stylu życia – w miarę potrzeb,

- d) wparcia materialowego i finansowego działań profilaktycznych i opiekuńczych prowadzonych w formie obozów, kolonii, zimowisk itp. dla dzieci ze środowisk dysfunkcyjnych i zagrożonych, szczególnie dla uczestników zajęć terapeutycznych i tych osób, których udział w zorganizowanych, instytucjonalnych formach pomocy jest ograniczony. W uzasadnionych przypadkach możliwe jest dofinansowanie pojedynczych osób i wybranych form aktywizujących, sprzyjających rozwojowi dzieci, łagodzących skutki urazów fizycznych i emocjonalnych związanych z sytuacją rodziny z problemem alkoholowym, doświadczającej przemocy lub niewydolnej wychowawczo – w miarę potrzeb,
- e) wspieranie przedsięwzięć związanych z rozwiązywaniem problemu uzależnień i zapobieganie niebezpieczeństwom spowodowanym nadużywaniem alkoholu czy innych substancji psychoaktywnych prowadzonych przez służby policji. Dotyczy to głównie prowadzenia oddziaływań profilaktycznych i interwencyjnych w środowiskach dzieci i młodzieży służących zapobieganiu kontaktom tej grupy z substancjami psychoaktywnymi, a także działań na rzecz trzeźwości kierujących pojazdami – w miarę potrzeb.

Dział V. Inne działania związane z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Lidzbarku na lata 2023-2024.

1. Finansowanie szkoleń zwiększających kompetencje i doskonalących umiejętności członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnika Burmistrza, członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy.
2. Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad organizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych i prowadzenia sprzedaży zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez policję i GKRPA.
3. Wykonanie badań monitoringowych i diagnozujących zjawisko uzależnień i innych problemów społecznych na terenie miasta i gminy Lidzbark.

Zakres finansowanie działań obejmuje:

- a. koszty szkoleń wyszczególnionych w pkt 1,
 - b. koszty badań monitoringowych i diagnozujących zjawisko uzależnień i innych problemów społecznych.
4. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Pełnomocnika Burmistrza do spraw profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby posiadające przeszkolenie w zakresie wiedzy na temat problematyki alkoholowej zgodnie z wymaganiami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Reprezentują one środowiska działające na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Mogą być one bezpośrednio zaangażowane w realizację zadań stanowiących elementy GPPiRPAoPN, wykonując przydzieloną pracę na podstawie odrębnych umów – zleceń.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywa posiedzenia i wykonuje swe czynność w oparciu o „Regulamin organizacyjny GKRPA” przyjęty Zarządzeniem Burmistrza Lidzbarka.

Za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych każdy z członków otrzymuje zryczałtowaną kwotę wynagrodzenia bez względu na pełnioną funkcję: 210,00 pln brutto za wykonanie czynności określonych w umowie – zleceniu w ramach odbywanych posiedzeń i działań GKRPA /prowadzenie rozmów motywujących i procedur zmierzających do wydania postanowienia o poddaniu się leczeniu odwykowemu, przeprowadzanie ekspertyz punktów sprzedaży napojów alkoholowych i udział w czynnościach kontrolnych, opiniowanie wniosków dotyczących realizacji zadań GPPiRPAoPN/.

Zadanie koordynowania wykonania GPPiRPAoPN realizuje Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom. Stosunek pracy i przydział czynności dla Pełnomocnika określa Burmistrz Lidzbarka.

Do zadań pełnomocnika należy:

- a) przygotowanie projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- b) bieżąca koordynacja i nadzór nad formalną i merytoryczną zgodnością wykonywanych zadań z przyjętym harmonogramem działań ujętych w GPPiRPAoPN,
- c) udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- d) przeprowadzanie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie miasta i gminy,
- e) określanie zgodności zgłaszanych wniosków, podejmowanych i wykonanych działań z GPPiRPAoPN,
- f) współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- g) udział w naradach i szkoleniach doskonalących, służących podnoszeniu kwalifikacji i wzrostowi kompetencji w dziedzinie organizacji i prowadzenia pracy profilaktycznej, dotyczącej metod rozwiązywania problemów alkoholowych,
- h) współpraca z Pełnomocnikiem Wojewody Warmińsko – Mazurskiego, Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

*Opracowanie: Karolina Rogożyńska
Pełnomocnik Burmistrza Lidzbarka
ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom*